

ÖNKORMÁNYZATI
ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Területi kohézió a fejlesztéspolitikában

Dr. Szaló Péter
szakállamtitkár

2008. Március 20..

[Ugrás az első oldalra](#)

Lisszaboni szerződés az EU-ról

- 2007 december 13 – aláírják az „Európai Alkotmányt”
- Az Európai Unióról és az Európai Közösségről szóló szerződés a következőképpen módosul:
- 158 Cikk :a) a „gazdasági és társadalmi kohézió” szövegrész helyébe a „gazdasági, társadalmi és területi kohézió” szöveg lép;

Stratégiai megalapozó dokumentumok

- Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió
- Országos Területfejlesztési Konceptió (2005-2020)
- EU Kohéziós politikája, Lisszabon, Göteborg
- ÚMFT, ÚMVT
- Nemzeti Akcióprogram (2005-2008)
- Fenntartható Fejlődés Stratégiája
- Nemzeti Környezetvédelmi Program (2003-2008)

Országos Területfejlesztési Konceptió

JÖVŐKÉP: Területi harmónia

HOSSZÚ TÁVÚ, ÁTFOGÓ TERÜLETFEJLESZTÉSI POLITIKAI CÉLOK

A L A P	1.	2.	3.	4.	5.
	Térségi <u>verseny- képesség</u>	Területi felzárkózás	<u>Fenntartható</u> térségfejlődés, örökségvédelem	Területi <u>integrálódás</u> Európába	<u>Decentralizáció</u> és <u>regionalizmus</u>

KÖZÉPTÁVÚ TERÜLETI CÉLOK

E L V E K	1. Versenyképes budapesti metropolisz-térség	4. Országos jelentőségű integrált fejlesztési térségek, tématerületek - Balaton térség tartós versenyképességének megteremtése - Tisza-térség fenntartható felzárkóztatása - A Duna-mente fenntartható fejlesztése - A termákvízkinccs térségi hasznosítása
	2. Versenyképességi pólusok és városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése	
	3. Külső és belső perifériák, elmaradott térségek felzárkóztatása	
	5. Határ menti területek együttműködésének erősítése	
	6. Rurális (vidékes) térségek területileg integrált fejlesztési prioritásai	
	7. Területi prioritások a szakpolitikák számára	

ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER

RÉGIÓK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

Közép – Magyar- ország	Közép – Dunán- túl	Nyugat – Dunán- túl	Dél – Dunán- túl	Észak – Magyar- ország	Dél -Alföld	Észak - Alföld

A decentralizáció és a regionalizmus elveinek érvényesülése az UMFT-ben

- 7 regionális operatív program 2007-2013 között
- 6 db „konvergencia” és 1 db „regionális versenyképesség és foglalkoztatás” régió (Közép-Magyarország)
- A régiók önállóan tervezik a regionális operatív programjaikat és jelentős szerepet vállalnak a végrehajtásban is (KSZ)
- Területfejlesztés és fejlesztéspolitika irányítása egy minisztériumon belül (ÖTM)

A régiók közötti forrásmegosztás szempontjai az ÚMFT-ben

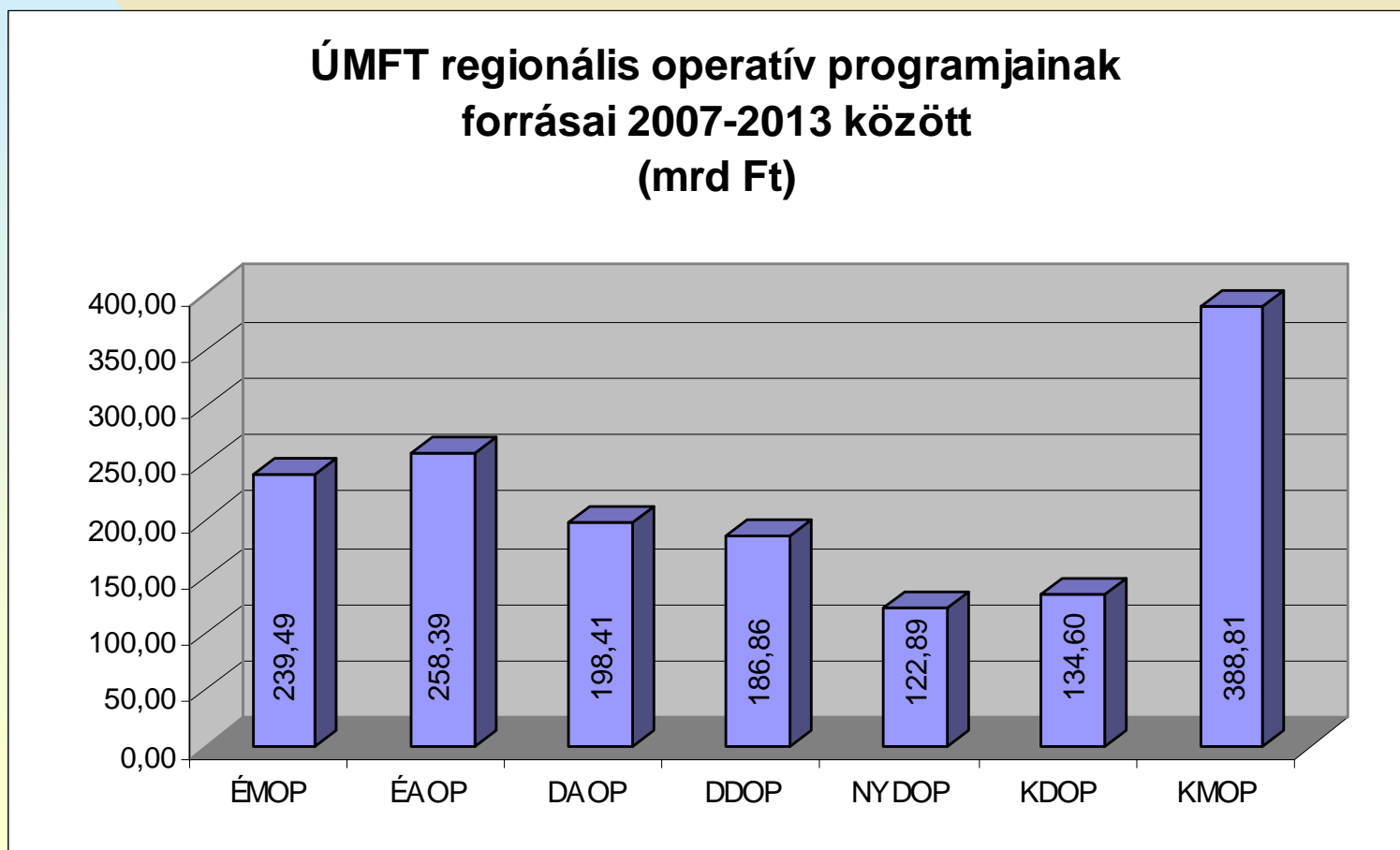
Allokálás módszere:

- Lakosság száma a régióban (súly: 20 %)
- Települések száma (súly: 10%)
- Munkanélküliség (súly: 20%)
- Elmaradott településeken élők száma (súly: 10%)
- A régió fejlettsége (súly: 40%)

+ Az összes ágazati OP minden forrása is a régiókhöz jut!

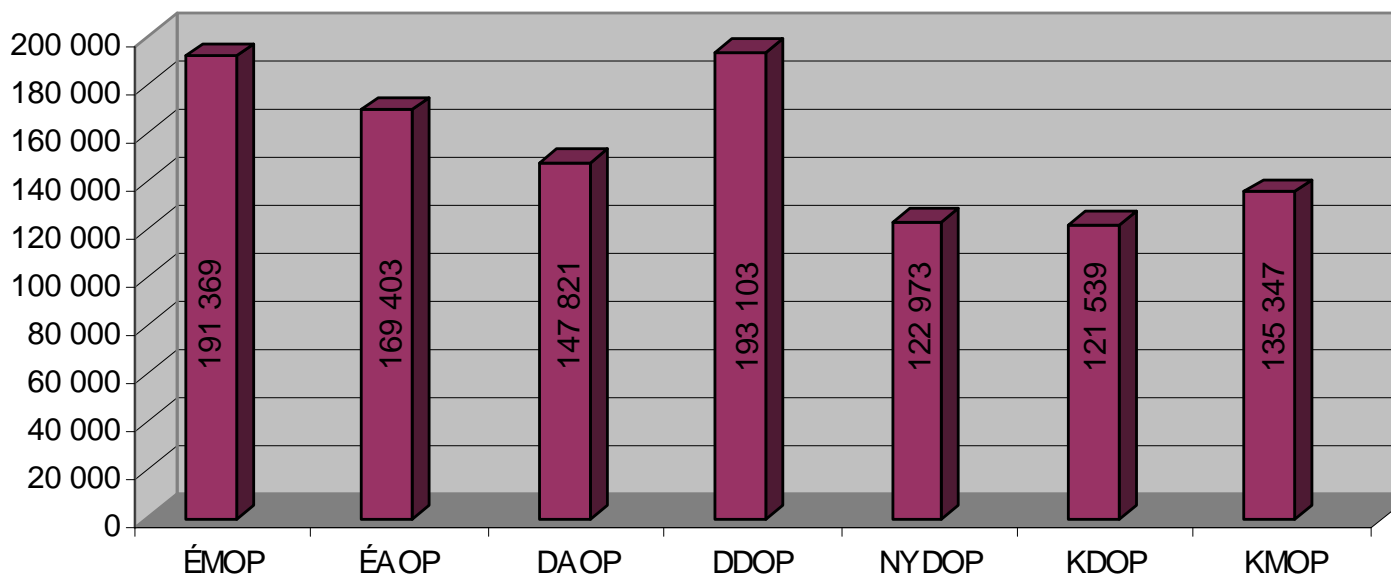

A regionális operatív programok forrásai

Egy főre vetített ROP források

**Egy főre jutó támogatás az ÚMFT
regionális operatív programjaiból
(2006.12.31-i lakónépeség alapján, Ft-ban)**

Az ÚMFT célrendszere és a területi kohézió

- **Gazdasági növekedés:**
 - A versenyképesség növelése (az egész országban, a legelmaradottabb területeken is!)
 - A gazdaság bázisának szélesítése
 - Az üzleti környezet fejlesztése
- **Foglalkoztatás bővítése:**
 - Munkahelyteremtés
 - Foglalkoztathatóság
 - Üzleti környezet fejlesztése
- **Horizontális célok:**
 - Fenntarthatóság (intézményi, pénzügyi, környezeti)
 - Társadalmi és területi kohézió

Területi kohézió, mint horizontális szempont

- Az ÚMFT-nek és operatív programjainak
 - ◆ elő kell segíteniük az országban meglévő területi különbségek csökkentését, továbbá
 - ◆ támogatniuk kell az OTK-ban meghatározott célok megvalósulását és a kiemelt térségek fejlődését
- ÚMFT 4 kiemelt zászlóshajó programjából 2 területi alapú és OTK-ban meghatározott kiemelt térséget támogat („Nem mondunk le senkiről”, pólus)
- A területi kohéziónak **része** az elmaradott térségek felzárkóztatása

Területi felzárkóztatás

- **Cél:** elmaradott kistérségeknek forrásfelszívó képességének javítása
- **Eszköze:** speciális pályázatok kiírása speciálisan ezekre a kistérségekre, vagy különböző formájú és mértékű kedvezmények biztosítása
- **Kapcsolódó jogszabályok:**
 - ◆ statisztikai kistérségek lehatárolása
 - ◆ területfejlesztés szempontjából kedvezményezett kistérségek besorolásának feltételrendszere – 67/2007. (VI.28.) OGY. határozat
 - ◆ Kedvezményezett és leghátrányosabb helyzetű kistérségek jegyzéke – Kormány rendelet

OGY Határozat a területfejlesztési támogatások s a decentralizáció elveiről és...

- kijelöli a támogatási rendszer átalakításának főbb irányait,
- a területfejlesztési támogatások céljait,
- új alapokra fekteti a hátrányos helyzetű térségek kijelölését.

A program épít

- az ágazati és a területi tervezés eltérő szemléletéből adódó előnyökre,
- a területi szempontok erősítésére,,
- a régiók szerepére a versenyképesség javításában,
- az önálló regionális operatív programokban rejlő térségi lehetőségekre,
- a városok kiemelkedő szerepére a gazdasági növekedés elősegítésében, valamint
- az ország kiemelt térségeiben rejlő adottságok hasznosítására

A területfejlesztési támogatáspolitikai megújítása

1.) Az EU-s és a hazai támogatási rendszer összehangolása (OGY határozat figyelembe vétele)

Az összehangolás eszközei:

- Regionális fejezet – fejlesztési fejezet
- Programfinanszírozás
- Megállapodásos rendszer – tervszerződés
- Koordináció (hálózatok: ÖTM, NFÜ, FVM)

2.) A nyomonkövetés feltételeinek megteremtése, nyilvántartás egységesítése

Új Országgyűlési Határozat

A kistérségek és települések társadalmi-gazdasági és infrastrukturális elmaradottságát/fejlettségét mérő komplex mutató kiszámításánál használt adatok köre

I. Gazdasági mutatók:

II. Infrastrukturális mutatók:

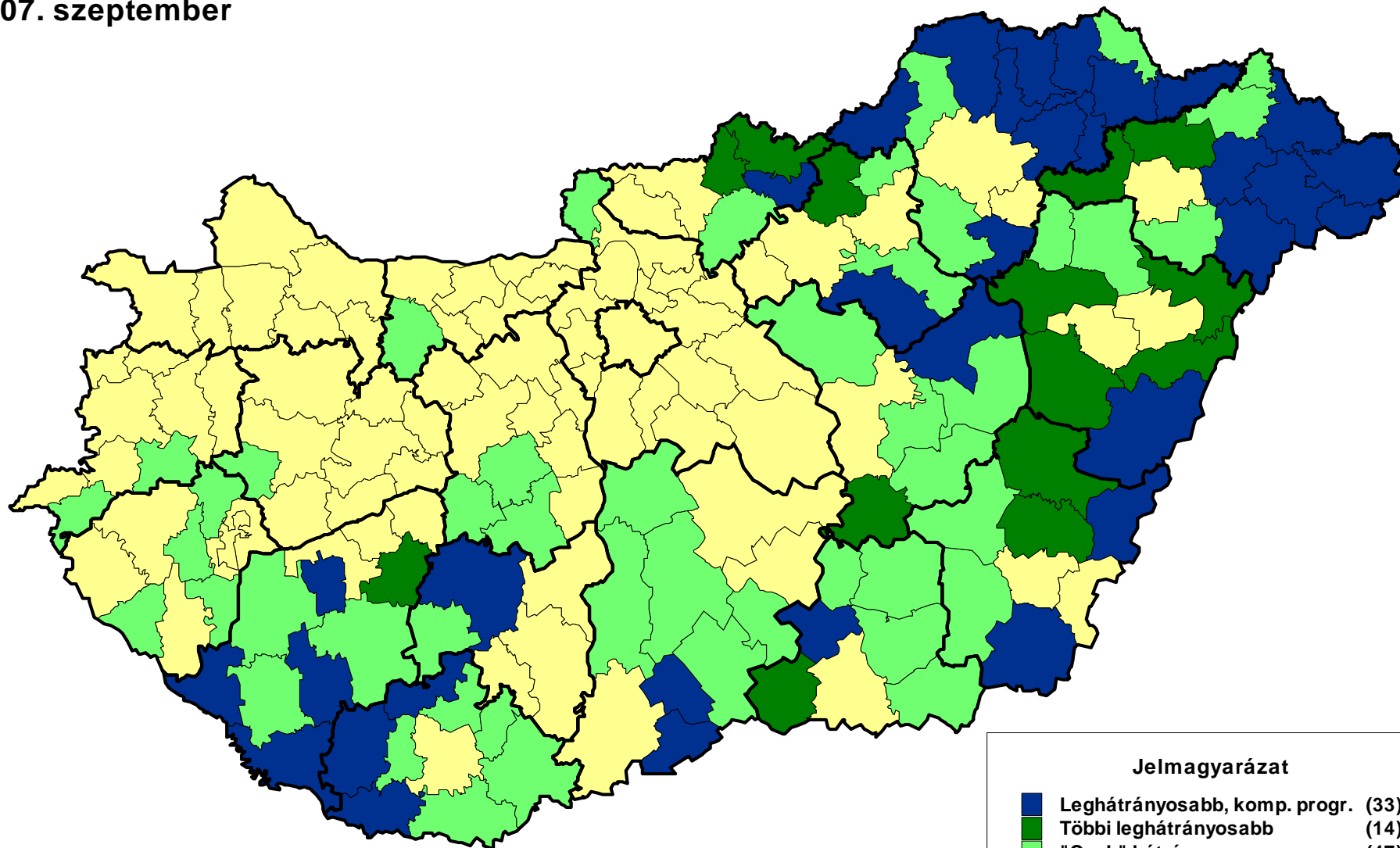
III. Társadalmi mutatók:

IV. Szociális mutatók:

V. Foglalkoztatási mutatók:

Kedvezményezett kistérségek, 2007. szeptember

Jelmagyarázat

	Leghátrányosabb, komp. progr.	(33)
	Többi leghátrányosabb	(14)
	"Csak" hátrányos	(47)
	Nem érintett	(80)

A kistérségek besorolása

67/2007. (VI.28.) OGY. határozat alapján:

- ◆ **Hátrányos helyzetű kistérségek:** a komplex mutatójuk kisebb, mint az összes kistérség komplex mutatójának átlaga.
- ◆ **Leghátrányosabb helyzetű kistérségek:** a hátrányos helyzetű kistérségeken belül azok a legalacsonyabb komplex mutatóval rendelkező kistérségek, ahol az ország lakónépességének 15%-a él.
- ◆ **„Zászlóshajó kistérségek”:** a leghátrányosabb helyzetű kistérségeken belül azon legalacsonyabb komplex mutatóval rendelkező kistérségeket, ahol az ország lakónépességének 10%-a él.
- ◆ **Regionális szempontból hátrányos helyzetű kistérségek:** az RFT-k jelölhetik ki azokban a régiókban, ahol a hátrányos helyzetű kistérségek lakónépessége nem éri el a régió lakónépességének 30%-át.

2008 kapcsolódó programjai

- Városrehabilitáció – Jessica program
- Országos Területrendezési Terv
- Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve

Kihívások

- Fenntartható fejlesztések: járda vs munkahely
- Gazdaság, gazdaság, gazdaság, gazdaság
- Ki szervezi a gazdaságot a régióban?

A Regionális Fejlesztési Tanács

- Lisszaboni célok: foglalkoztatás és növekedés felvállalása – Régiók Bizottsága Michael Delebarre
- Partnerség a Trfc-ben
- Nagyobb súlyt az aktív oldalnak /less on implementation side

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Szaló Péter
területfejlesztési és építésügyi szakállamtitkár
06-1/441-7711

szalo.peter@meh.hu

